

Informacja dla przedsiębiorców

Środki mające na celu zmniejszenie ryzyka zakażenia koronawirusem w działalności rolniczej i w obiektach zbiorowego zakwaterowania podczas prac sezonowych

Ogólne wskazówki dotyczące koronawirusa

Obecna sytuacja związana z pandemią koronawirusa nadal zmusza do przerehabrowania poprzednich ocen ryzyka dla rolnictwa w odniesieniu do ryzyka zakażenia koronawirusem (SARS-CoV-2) oraz do opracowania dodatkowych odpowiednich środków ochronnych.

Koronawirus jest przenoszony przede wszystkim przez unoszące się w powietrzu kropelki (aerozole) z dróg oddechowych osób zakażonych na inne osoby. Koronawirus może być również przenoszony przez bezpośredni kontakt z patogenem, przy którym zakaźne wydzieliny mają kontakt z rękami, a następnie z błonami śluzowymi jamy ustnej lub nosa oraz ze spojówkami oczu.

Zgodnie z informacjami z Federalnego Instytutu ds. Oceny Ryzyka - BfR (stan na 17.11.2020 r.) w przypadku koronawirusa nie są znane żadne doniesienia o zakażeniu poprzez żywność lub kontakt z suchymi powierzchniami. Możliwe jest jednak przeniesienie zakażenia przez powierzchnie, które niedawno zostały skażone wirusami, poprzez zakażenia wydzielinami. Dotyczy to kontaktu z powierzchniami takimi jak narzędzia, maszyny i inne środki pracy.

Aby zmniejszyć ryzyko zakażenia, należy przestrzegać podstawowych zasad higieny.

Są one zgodne z wzorcem instrukcji "Koronawirus SARS-CoV-2 - grupa ryzyka 3" SVLFG:

- Zachowanie 1,5 m (lepiej 2 m) odległości od innych osób
- Regularne, częste i dokładne mycie rąk (co najmniej 20 sekund z mydłem, aż po nadgarstek)
- Używanie płynów do dezynfekcji rąk, gdy nie ma możliwości ich umycia. Odpowiednie środki można znaleźć na przykład na liście przetestowanych i zatwierdzonych środków dezynfekcyjnych opublikowanej przez Instytut Roberta Kocha (RKI) (www.rki.de)
- Unikać podawania ręki oraz kontaktu fizycznego
- Ręce trzymać z dala od twarzy
- Kaszleć i kichać w chusteczkę bądź łokieć
- Regularnie wietrzyć zamknięte pomieszczenia
- Gdy nie można stale zachowywać odległości minimalnej, należy nosić maseczkę

Wskazówki dla prac sezonowych

Podczas zbiorów wielu ludzi z różnych środowisk prywatnych i różnego pochodzenia żyje i pracuje blisko siebie. Prowadzi to do podwyższonego ryzyka, również w odniesieniu do wzajemnego zakażenia się koronawirusem. Z tego powodu należy zachowywać środki bezpieczeństwa i higieny pracy. Dotyczy to nie tylko samej pracy, ale także zakwaterowania i transportu do i z miejsca pracy.

Następujące środki mogą pomóc w zmniejszeniu ryzyka infekcji i rozprzestrzeniania się podczas zbiorów:

1. Informacje ogólne

W przypadku niedoboru pracowników sezonowych pracownicy zajmujący się zbiorem i przygotowaniem mogą być również rekrutowani na przykład za pośrednictwem platform takich jak <https://www.saisonarbeit-in-deutschland.de//>. Ci pracownicy sezonowi będą zazwyczaj pochodzić z okolicy i dlatego nie będą zakwaterowani w gospodarstwie. Zwiększa to możliwość rozprzestrzeniania się zakażenia koronawirusem nie tylko wewnątrz firmy, ale również poprzez kontakty towarzyskie w okolicy.

Należy zadbać o to, aby pracownicy mieli jak najmniejszy kontakt ze sobą i aby można było zachować niezbędne odległości. Podział na stałe zespoły od samego początku pomaga zminimalizować ryzyko rozprzestrzeniania się. Umieszczenie pracowników z okolicznych terenów w zespołach innych, niż pracownicy zakwaterowani na terenie gospodarstwa, również zmniejsza ryzyko rozprzestrzeniania.

Należy podzielić zespoły na maksymalnie czteroosobowe grupy. Wyjątek od tej zasady jest możliwy tylko w przypadku, gdy wyraźnie tego wymaga zastosowana technologia (maszyny do zbioru, urządzenia sortujące, maszyny do ważenia i pakowania). W takim przypadku można zwiększyć zespoły maksymalnie do 15 osób.

- od przyjazdu z rodzinnej miejscowości do miejsca pracy (jeśli jest to możliwe),
- w przypadku zakwaterowania,
- przy spędzaniu wolnego czasu (również zakupy w supermarkecie itd.),
- przy transporcie na pole / do miejsca pracy i z powrotem,
- na stanowiskach pracy.
- Należy utrzymać ten podział na zespoły robocze do końca trwania pracy.

Jeśli zachorowałby jeden z pracowników, to kwarantannie podlegałyby tylko jego zespół, a nie cała firma (całkowita przerwanie prac!).

Należy również w miarę możliwości zachować **bezpieczne odległości** wynoszące **co najmniej 1,5 m** (lepiej 2 m) przy wszystkich kontaktach związanych z pracą. W każdym przypadku odległości te muszą być zachowane pomiędzy różnymi zespołami na miejscu.

Można to uzyskać np. przez

- oddalenie miejsc pracy od siebie na tyle, na ile to możliwe,
- rozłożenie w czasie korzystania ze wspólnych obiektów,
- różne godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy.

Jeśli odległości nie są zachowane, wtedy pracownicy są zobowiązani nosić maseczki.

Liczy się zasada "**Razem mieszkamy – razem pracujemy (ZWZA)**"

2. Zapobieganie zakażeniom wywoływanym przez koronawirus na kwaterach:

- Celem jest zapewnienie zakwaterowania w pokojach jednoosobowych (w miarę możliwości).
- Jeżeli nie jest możliwe zakwaterowanie w pokojach jednoosobowych, w pokoju kilkuosobowym należy zakwaterować wyłącznie pracowników z tego samego zespołu. Jeżeli w związku z wykonywaniem prac powstają grupy większe niż 4 osoby, w pokoju wieloosobowym opisanym w Zasadach technicznych dla miejsc pracy (ASR) 4.4 może przebywać maksymalnie 8 osób lub 4 osoby w kontenerze mieszkalnym, pod warunkiem zachowania minimalnej powierzchni pomieszczenia wynoszącej 6 m² na osobę do 6 osób i 6,75 m² na osobę w przypadku przebywania 7 do 8 osób.
- Jeżeli w jednym pomieszczeniu mają przebywać osoby z różnych zespołów roboczych, musi istnieć możliwość zachowania bezpiecznych odległości. Pokoje są zajmowane maksymalnie w połowie, tzn. 4 osoby w pokoju lub 2 osoby w kontenerze mieszkalnym. Łóżka piętrowe mogą być zajęte tylko przez jedną osobę, a na każdą osobę musi przypadać 12 m² powierzchni pokoju. Wyjątek stanowią jedynie bliscy krewni.
- Proszę dbać o regularne wietrzenie pomieszczeń.
- Miejsca zamieszkania mają być sprzątane codziennie. W szczególności należy czyścić/dezynfekować klamki drzwi, krany, toalety, uchwyty szczotek toaletowych, włączniki światła i wszystkie przedmioty, które są wspólnie używane i dotykane.
- Proszę udostępnić wystarczającą ilość płynów dezynfekujących (co najmniej jeden dozownik na pokój, łazienkę, toaletę, kuchnię itd.) i dbać o regularne napełnianie ich.
- Jeżeli pomieszczenia w budynku mieszkalnym są użytkowane wspólnie przez kilka zespołów, np. pomieszczenia sanitarne, kuchnie (obszary użytkowane wspólnie), należy podjąć środki organizacyjne zapobiegające kontaktom pomiędzy poszczególnymi grupami pracowników. Odpowiednie są na przykład działania organizacyjne, w ramach których poszczególne zespoły korzystają z poszczególnych obszarów w różnych, z góry określonych godzinach. W innym przypadku należy zachować bezpieczne odległości wynoszące co najmniej 1,5 m.
- Zaleca się zapewnienie przerw czasowych pomiędzy poszczególnymi zastosowaniami. Unika się w ten sposób możliwości kontaktu pomiędzy poszczególnymi zespołami.
- Wspólnie użytkowane pomieszczenia należy pomiędzy użyciami wietrzyć oraz sprzątać.
- Wszystkie pomieszczenia/obszary muszą być na tyle duże aby zachować bezpieczną odległość (co najmniej 1,5 m) pomiędzy pojedynczymi pracownikami.

- Pomieszczenia sanitarne i ich urządzenia należy sprzątać co najmniej raz dziennie. W razie potrzeby należy je dezynfekować. W szczególności należy czyścić/dezynfekować klamki drzwi, kranie, toalety, uchwyty szczotek toaletowych, włączniki światła i wszystkie przedmioty, które są wspólnie używane i dotykane.
- W celu przestrzegania i kontroli regularnego i dokładnego sprzątania, w toaletach należy wywiesić harmonogram sprzątania, który będzie na bieżąco podpisywany przez odpowiedzialny personel sprząający.
- Upewnić się, że w pomieszczeniach sanitarnych i kuchennych zawsze dostępna jest wystarczająca ilość mydła i ręczników jednorazowego użytku.
- Prać należy przynajmniej w temperaturze 60° C, również naczynia należy myć w gorącej wodzie o temperaturze co najmniej 60° C. Należy udostępnić odpowiednią pralkę i zmywarkę.
- Dla pracowników, którzy zachorują lub muszą odbyć kwarantannę, należy zapewnić zastępczy kontener mieszkalny / zastępczą kwaterę. Pomieszczenie to musi być łatwo dostępne z noszami.
- Ogólnie obowiązuje: Nadal dozwolone jest wynajmowanie mieszkań służbowych osobom podróżującym służbowo i rzemieślnikom. W przypadku indywidualnych zapytań prosimy o kontakt z odpowiednim rządem krajowym, który wydał rozporządzenie. (Niemieckie Stowarzyszenie Turystyki Informacje o koronawirusie dla gospodarzy, stan na dzień 19.03.2020 r.)
- Należy wywiesić zasady higieny w odpowiednich językach krajowych. Należy używać wzoru instrukcji wydanej przez Instytucję Ubezpieczenia Społecznego w Rolnictwie, Leśnictwie i Ogrodnictw (SVLFG) <https://www.svlfg.de/corona-info> albo <https://gartenbauverband.de/aktuelles>.
Zasady dotyczące higieny można pobrać w różnych językach ze strony <https://www.infektionsschutz.de/coronavirus/informationen-in-anderen-sprachen.html>. Pozostałe języki, takie jak polski, rumuński i bułgarski, są dostępne na stronie www.svlfg.de.
- W przypadku zakupów dokonywanych przez pracowników w pobliskich sklepach, zaleca się przestrzeganie przepisów zawartych w punkcie 1 lub dokonywanie zbiorowych zakupów dla pracowników.

3. Transport pomiędzy zakwaterowaniem i miejscem pracy:

- Zaleca się przestrzeganie przepisów zawartych w punkcie 1. (**stałe zespoły!**). Jest to możliwe na przykład poprzez zwiększenie liczby środków transportu lub liczby wykonywanych przewozów.
- Generalnie należy transportować jedynie jeden zespół na raz. Podczas transportu do miejsca pracy i z powrotem należy pamiętać o zachowaniu wymaganego odstępstwa

bezpieczeństwa wynoszącego 1,5 m, zwłaszcza jeśli trzeba przetransportować razem kilka zespołów, Pozostawienie przynajmniej co drugiego wolnego miejsca i/lub używanie maseczek i rękawiczek zmniejsza ryzyko infekcji.

- Jeżeli pracownicy kilku zespołów są przewożeni tym samym pojazdem w tym samym czasie, wszyscy muszą nosić odpowiednie maseczki (FFP lub równorzędne) w miejscu oczekiwania i w pojeździe.
- Wnętrza pojazdów należy sprzątać pomiędzy użytkowaniem ich przez różne zespoły.

4. Przy przybyciu pracowników sezonowych:

- Należy przestrzegać przepisów dotyczących zgłoszenia wjazdu jak również ew. testów na koronawirus i kwarantanny. Wskazówki są dostępne na stronie <https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/DE/Landwirtschaft/rahmenbedingungensaisonarbeitskraefte.html>
- Zaleca się przestrzeganie przepisów zawartych w punkcie 1. **(stałe zespoły!)**.
- Najlepiej byłoby, gdyby zagraniczni pracownicy otrzymali przed wyjazdem pisemne instrukcje dotyczące higieny w swoim języku. Ponadto należy ich poinstruować o zasadach higieny obowiązujących w przedsiębiorstwie: (zob. również dokumenty dotyczące zapewnienia jakości, GlobalGAP) dokumenty dotyczące zasad higieny można pobrać ze strony <https://www.infektionsschutz.de/coronavirus/informationen-in-anderen-sprachen.html>. Pozostałe języki, takie jak polski, rumuński i bułgarski, są dostępne na stronie www.svlfg.de. W szczególności należy zapewnić instruktaż w zakresie prawidłowego mycia rąk.
- Należy określić zasady odległości dla pracowników w przedsiębiorstwie (ustalona minimalna odległość dla pracowników w przedsiębiorstwie 1,5 m, lepiej 2 m).
- Ustalenia dotyczące pokoju/mieszkania oraz przydziały do zespołów muszą być wiążące.
- Należy poinformować o lokalizacji/miejsu, w którym znajduje się zastępczy kontener / zastępcza kwatery dla chorych pracowników.
- Należy ustalić drogi zgłaszania osób chorych (brygadzysta, przedsiębiorca, lekarz, urząd ds. zdrowia itp.).

5. Unikanie przenoszenia zakażeń koronawirusem podczas pracy:

- Zaleca się przestrzeganie przepisów zawartych w punkcie 1. **(stałe zespoły!)**.
- Jeżeli z przyczyn związanych z pracą nie można zachować bezpiecznej odległości 1,5 m, należy podjąć inne odpowiednie środki ochrony przed zakażeniem koronawirusem. Zastosowanie ekranów ochronnych lub naprężonych folii ochronnych w celu ochrony pracowników (np. na taśmach sortujących, przy ladach, na liniach pakujących, kombajnach do ogórków itp.) może traktować jako możliwy "element składowy" do

przerwania łańcucha infekcji. Ten "ekran ochronny" hamuje bezpośrednie narażenie pracownika na kontakt z powietrzem oddechowym innych osób (np. podczas kaszlu). Rozmiar ekranu musi obejmować zakres oddychania. W przypadku prac siedzących górna krawędź przegrody musi kończyć się na wysokości co najmniej 1,5 m nad podłogą, w przypadku prac wykonywanych w pozycji stojącej – 2 m. Poza strefą oddychania mogą występować mniejsze otwory, np. do płacenia w sklepach przyzakładowych. Przegrody należy czyścić po obu stronach środkiem czyszczącym każdego dnia roboczego.

- Jeśli ze względu na pracę nie można zachować bezpiecznej odległości 1,5 metra i jeśli nie jest możliwe techniczne oddzielenie obszarów roboczych, należy nosić maseczkę.
- Odzież robocza i środki ochrony osobistej musi być przeznaczona dla konkretnej osoby. Należy zwracać uwagę na regularne czyszczenie. Należy umożliwić przechowywanie ich oddzielnie od odzieży codziennej.
- Sprzęt do pracy powinien być zawsze przeznaczony dla konkretnej osoby. Jeżeli konieczne jest wspólne korzystanie ze sprzętu do pracy, powinno się to odbywać wyłącznie w ramach zespołu. Sprzęt musi być regularnie czyszczony, a na pewno zawsze przed przekazaniem go innemu zespołowi.
- Należy również zapewnić higienę rąk w odległych miejscach pracy (np. w polu). Do tego celu można wykorzystać kanistry z wodą wyposażone w kraniki, mydło w płynie, ręczniki jednorazowe i środki dezynfekujące.
- Należy ustalić z góry różne czasy przerw dla każdego zespołu. Jeśli to samo pomieszczenie lub obszar przeznaczony do spędzania przerw jest używany przez różne zespoły, należy zapewnić przerwy czasowe pomiędzy każdym użyciem. Pozwoli to na uniknięcie kontaktu pomiędzy poszczególnymi zespołami. Jeżeli nie jest to możliwe, należy zwrócić uwagę na zachowanie bezpiecznej odległości (> 1,5 m).
- Wszystkie pomieszczenia/obszary przeznaczone do spędzania przerw muszą być na tyle duże, aby zachować bezpieczną odległość (przynajmniej 1,5 m) pomiędzy pojedynczymi pracownikami. Pomieszczenia/obszary przeznaczone do spędzania przerw należy wietrzyć i sprzątać między użyciami. Dotyczy to również prowizorycznych pomieszczeń do spędzania przerw (np. przyczepy budowlane na skraju pola).
- Również podczas przerw i spożywania posiłków należy zachować zasady higieny i odstępy.

6. Struktura przebiegu pracy

- Ustalić zakres odpowiedzialności, w razie potrzeby z przedstawicielem (również dla własnej osoby).
- Do wewnętrznych ustaleń, na przykład między kierownictwem a brygadzystami, należy wykorzystywać konferencje telefoniczne.

- Jeżeli spotkania robocze wymagają osobistego uczestnictwa, ogranicza się je do liczby uczestników, którzy są absolutnie niezbędni.
- Podczas spotkań roboczych zachować minimalną odległość; w miarę możliwości spotykać się na zewnątrz, nie w zamkniętych pomieszczeniach.

7. Jeśli ktoś zachoruje

- Należy natychmiast odizolować cały zespół, zgłosić to do urzędu ds. zdrowia, oddzielić ich na kwaterze.
- Wcześniej należy odpowiedzieć na następujące pytania: Imię i nazwisko? Numer telefonu? Zgłoszenie do lekarza? Urząd ds. zdrowia? Należy dopilnować, aby informacje te były zawsze dostępne dla osób odpowiedzialnych.
- Należy zasięgnąć informacji w swoim stowarzyszeniu lub bezpośrednio w urzędzie ds. zdrowia, aby być przygotowanym na wypadek sytuacji awaryjnej.

8. Dalsze rozsądne środki ochrony

- Rękawice podczas pracy z produktem
- Ograniczyć liczbę innych osób w pomieszczeniu, aby utrzymać na niskim poziomie potencjalne narażenie na czynniki zakaźne w powietrzu pomieszczenia.
- Ścisłe oddzielenie osób odwiedzających np. sklepy przyzakładowe od innych osób, które nie zajmują się sprzedażą.
- Wystarczająca wentylacja w celu utrzymania niskiej liczby patogenów w powietrzu.
- W miejscach oczekiwania (np. w punktach odjazdu środków transportu, dystrybucji cateringu, na stanowiskach sprzedaży, w sklepach przyzakładowych itp.) należy zapewnić oznaczenia zapewniające odpowiednią odległość od innych osób oraz odległość od pracowników (np. oznaczenia na podłodze, taśmy odgraniczające). Jeśli kilka zespołów jest przewożonych razem jednym środkiem transportu i czekają razem, maseczki należy założyć już w miejscu oczekiwania.
- Należy umożliwić pracownikom możliwość regularnej higieny rąk (np. co godzinę). W razie potrzeby należy zapewnić przenośne toalety na skraju pola ("Dixi WC"), a także bieżącą wodę, mydło i ręczniki jednorazowe. Jeżeli nie jest to możliwe, należy udostępnić wystarczającą ilość środka do dezynfekcji rąk.
- Noszenie osłony na usta i nos może być przydatne w celu zmniejszenia ryzyka zarażenia innych osób poprzez zatrzymywanie w jak największym stopniu kropli wytwarzanych podczas kaszlu lub kichania (ochrona innych ludzi). Dla optymalnej skuteczności ważne jest, aby osłona ust i nosa była prawidłowo dopasowana (tzn. dobrze przylegała), zmieniana po zawilgoceniu i aby nie dokonywano przy niej żadnych manipulacji (nawet nieświadomych) podczas noszenia. Osłonę na usta i nos należy po użyciu wyrzucić bądź wyprać w gorącej wodzie (> 60° C) (jak najdalej od produktu).

- W niektórych sytuacjach noszenie maseczki zgodnie z określoną normą (np. medycznej maseczki chirurgicznej lub maseczki oddechowej FFP2) jest już obowiązkowe. Przykłady obejmują wchodzenie do sklepów i firm oraz korzystanie z transportu publicznego. Należy przestrzegać przepisów federalnych/krajowych/lokalnych. W przypadku nieuniknionych spotkań członków różnych zespołów w odległości mniejszej niż minimalne 1,5 m należy nosić maseczki (np. medyczna maseczka chirurgiczna lub maseczka FFP2), a nie tylko osłony ust/nosa (np. maseczki materiałowe, maseczki codziennego użytku, maseczki społecznościowe). Przykładem tego jest transport wewnątrzzakładowy na pole i z powrotem.

Pracodawca musi zapewnić maseczki w wystarczającej ilości i jakości.

W żadnym wypadku noszenie osłony ust i nosa, maseczki lub innej formy bariery nie może prowadzić do nieprzestrzegania zasad zachowania odległości lub nie stosowania higieny rąk.¹

9. Obowiązek wykonywania testów w przedsiębiorstwie

Osobom zatrudnionym, u których ryzyko zakażenia jest zwiększone, należy zaoferować wykonanie co najmniej dwóch testów w tygodniu kalendarzowym. Wyższe ryzyko infekcji występuje m.in. w przypadku: osób zatrudnionych zakwaterowanych na wspólnych kwaterach (np. pracownicy sezonowi), mających styczność z wieloma osobami (np. przy sprzedaży) lub w przypadku wspólnego spożywania posiłków.

Obecność koronawirusa można potwierdzić lub wykluczyć za pomocą testu PCR lub testu antygenowego (tzw. szybkiego testu).

Testy powinny zostać zapewnione przez pracodawcę, który również ponosi ich koszty. Pracodawca ma alternatywnie możliwość zlecenia wykonania testów w przedsiębiorstwie zewnętrznemu usługodawcy. Potwierdzenie nabycia testów lub umowę o zleceniu osobom trzecim przeprowadzenia testów należy przechowywać przez cztery tygodnie.

10. Inna profilaktyka

- Rozsądne gromadzenie niezbędnych środków operacyjnych, takich jak nawozy, środki ochrony roślin, opakowania, na wypadek niedoborów w dostawach w gospodarstwie.
- Określenie/przydzielenie obowiązków lub zastępstw w przypadku choroby przedsiębiorcy lub choroby innych osób.

Określenie wymagań i zasad dla przypadku pandemii leży w gestii poszczególnych krajów związkowych. Z tego powodu zaleca się, aby oprócz tych informacji sprawdzić i przestrzegać wymagań poszczególnych krajów związkowych i gmin.

SVLFG, stan: 03.05.2021 r.

¹ https://www.rki.de/SharedDocs/FAQ/NCOV2019/FAQ_Liste.html